

de Jernbaneanlæg, der søges fremmede med andre Formaal for Die end dem, at de skulle gjøre Nytte som Baneanlæg. Jeg har derfor troet ved mine Forslag at kunne forudsætte, at Ministeriet vilde tage disse Punkter under Underjøgelse; thi Ministeren kan undersøge dem, ogsaa under den ordnede Bevilling; uagtet Forslaget ikke kan blive til Lov, kan han dog selvstændig undersøge disse Forhold og behøver ikke at bygge paa Linieundersøgelser, der krumme sig eller gaa, efter som en Sogneraadshovedmand eller Herremand eller anden privat Mand har formaaet at hvide det største Tilskud; det er jo Noget, vi Alle kjende til. Ministeren vilde gjerne fra Hillerød til Roskilde; det var vel nærmest for at faae sagt Noget om Hillerød—Frederiksfund Banen. Jeg vil minde om, at der blev forskjellige Betragtninger knyttede til denne Linie under tidligere Forhandlinger, som jeg ikke tror, man saa ganske kan kaste til Side. Forøvrigt har den ærede Minister jo ogsaa en Lov om Hillerød—Roskilde, som han kan benytte — der er jo i denne Henseende ikke nogen Tidsgrændse — foruden at han jo ikke godt kan komme i Forlegenhed, eftersom han jo har vist at kunne anlægge Jernbanen uden Lov. En Bane fra Græsted til Gilleleie har Ministeren en underlig Indvending imod, som jeg forøvrigt ikke skal opholde mig videre ved, men jeg skal dog bemærke, at selv om Selskabet for Gribstovbanen ikke vil inddrage Driften af denne næppe 1 Mil lange Bane under Gribstovbanen — hvad den passende kunde — kan denne jo meget godt besørge af Staten. Ligesaa godt som et Sporvognselskab kan besørge Trafiken igennem en Gade, lige saa vel kan en 3—4 Mand besørge disse Fisk og disse Memmeser. Maaſte vil den ogsaa kunne blive en rentabel Bane, thi en Bane til Gilleleie med en tilsvarende Udvidelse af Gilleleie Havn vil maaſte give Gilleleie den dobbelte Betydning af den, som denne By allerede nu har gjennem sit Jisseri. Lad mig betone, at er der nogen Næringsvei, der under den nuværende Decadence i Søfarten og de øvrige Forhold trænger til at der hdes den Offre og Hjælp, saa er det Jisserinæringsveien, thi der ligger maaſte et uopdyrket Land langt større, mere udstrakt og paa mange fold Maade formentlig langt sikkrere end selve de jydſke Heder, for hvilke jeg ogsaa gjerne vil have gjort Noget, for at vi kunne faae at se, om der ikke ogsaa der ligger Guld under Sandet, som kan drages op ved Hjælp af en Jernbane gennem Midt-Sjælland.

Med Hensyn til Banen under o. i det sydhøstlige Sjælland skal jeg henvise til § 7 under Nr. 3, hvor man vil se, at til denne 13,80 Mil lange Bane udfordres kun 3,376,000 Kroner. Naar herfra drages det Tilskud, man maatte blive enig om at paalægge By og Land, vil det, som man ser, blive en overordentlig billig Bane, en dobbelt saa stor Bane, som den sydvestjællandske og til en langt billigere Pris.

Vendingsforlagets § 9 have ærede Medlemmer været misfornøiede med. Saa vidt jeg forstod det ærede Medlem for Kjøbenhavn's 3die Valgkreds (Tvermoes), mente han ikke, at den fik Noget at betyde, en saadan Lov fik vi aldrig. Sa for saa vidt har den egentlig opfyldt den Hensigt, jeg havde med den, og som jeg nu nærmere skal forklare. Derimod var det ærede Medlem for Præsto Amt's 3die Valgkreds (Beth) mere i Bildrede med Paragrafen, han kunde overhovedet ikke finde den røde Traad, der gik igennem den, fordi jeg ikke kunde nævne ham det Tilskud, som enhver Egn skulde give til disse Jernbaner. Nu skal jeg betro det ærede Medlem, hvad han naturligtvis ikke har set, at jeg principalt staar paa det Standpunkt, at de intet Tilskud skulde give; ellers havde jeg forment denne Paragraf anderledes. Men selv om man iøvrigt vedtog Slagelse Banen og Løgstør—Viborg Banen — jeg tillader mig at benævne den saaledes, det falder mig lettere i Munden, fordi det er saa fornuftigt — uden Statsstilskud, hvad jeg ikke skal sige Noget til, har jeg ikke den fjerneste Garant for, at Folkething og Regjering ikke ved den næste Sag, der maaſte omfatter flere Egne, som trænge meget haardere til at være frit, kræver endog et meget stort Tilskud. Der er ikke fastslaaet andet her end for Tilfældet efter Omstændighederne, men naar man ikke kommer til nogenlunde at fixere sine Tanker og give dem Udtryk i almindelige Paragrafer, har jeg slet ikke nogen Tillid til, at man følger denne Vej senere, i alt Fald er der saa kun liden moralsk Tvang. Nu siges der ved denne Paragraf som saa: Der fastslaaes for denne, og jeg forudsætter som en Selvfølge, for den næste Bane intet Tilskud. Saa længe Regjering og Rigsdag følge denne Vej er der ikke Brug for denne Paragraf; men forlade vi denne Vej og ville paalægge denne eller hin Egn, denne eller hin Kommune Tilskud til en Bane, saa ere vi nødte til ogsaa at benytte denne Paragraf, for at Retsfærdigheden kan ske Fyldest, og saa kunne vi fordele den Refusion, Staten vil have paa en rimelig Maade. Det er det jeg lægger ind i denne Paragraf, hvilket